

גם בסגר סופרים ציפורים

צילום: אבי בלומן

**ציפורי בר
בחצר הבית**
15.1.21-31.1.21

החברה להגנת הטבע
סוברים, מחנכים, אוהבים

מרכז למחקר וחינוך
yardenit.org.il

החברה להגנת הטבע
סוברים, מחנכים, אוהבים

מרכז למחקר וחינוך
yardenit.org.il

אודות הספירה שנת 2021:

✓ ספירת הציפורים ב- 2021 תתקיים מיום שישי (ב' שבט) 15.1.21

ועד ליום א (כולל), 31.1.21 (י"ח שבט)

המידע באתר ספירת הציפורים <https://www.teva.org.il/birdscount>

במנוע חיפוש - 'ספירת הציפורים'

או כניסה [מאתר החברה להגנת הטבע](#) (לשונית מדע אזרחי)

או כניסה [מאתר ציפורי הבר בחצר](#)

מה במצגת?

צילום: דב גרינבלט

✓ מהו מיזם ספירת הציפורים?

✓ למה לספור ציפורים?

✓ אודות הספירה - כיצד סופרים ציפורים?

✓ כיצד נזהה?

✓ איך מדווחים בטלפון ובמחשב?

✓ מה מסקנות ספירות הציפורים מהעבר?

מהו מיזם ספירת הציפורים?

- מיזם התנדבותי למען שמירת הציפורים והטבע
- מתבצע בישראל מידי שנה החל משנת 2006
- מנוהל על ידי המרכז לטיפוח ציפורי הבר בחצר יחד עם החברה להגנת הטבע
- מתבצע במחצית השניה של חודש ינואר (מוסדות חינוך במהלך כל ינואר)
- ספירה לפי הנחיות קבועות וזהות
- (פרוטוקול) שמפרטות מועד, משך הספירה, שיטת הספירה, שטח הספירה ועוד (יפורט בהמשך).

החברה להגנת הטבע
שמירת הטבע, אגף חינוך

מרכז הציפורים בישראל
www.birds.org.il

ספירת הציפורים - מיזם של מדע אזרחי

- מדע אזרחי: שותפות של מדענים ושל אזרחים-מתנדבים בביצוע מחקר מדעי.
- **הרווח למדענים:** סיוע בהגדלת בסיס הנתונים - מספר דיווחים גדול יותר משטח רחב יותר.
- **הרווח למתנדבים:** עניין, ידע, חברה, עשייה משמעותית, מעורבות בשמירת טבע, יכולת להשפיע.
- **הרווח לחברה:** הבנה טובה יותר של מדע וחשיבות קבלת החלטות מבוססת מדע

מרכז הציפורים בישראל
מחנכים, מדענים, מתנדבים

מרכז הציפורים בישראל
מחנכים, מדענים, מתנדבים

למה לספור ציפורים?

מטרה מדעית:

- ✓ יצירת בסיס נתונים רב שנתי הכולל את הרכב ומספר מיני ציפורי הבר בקרבת הבית, דבר שמאפשר למדענים לדעת על שינויים באוכלוסיית הציפורים. שינויים אלה מעידים על שינויים בטבע שסביבנו ומהווים מידע חשוב לחוקרים ומקבלי החלטות.

מטרה ציבורית:

- ✓ הגברת השתתפות הציבור בשמירת טבע באמצעות מדע אזרחי

מטרה חינוכית -

- ✓ הגברת ההיכרות העניין והידע בציפורים ובטבע שסביבנו ופעולה למען.
- ✓ חינוך לאזרחות פעילה.

מחקר מדעי:

- פרופסור אסף שורץ וד"ר אגת קולואני מהמעבדה לחקר האדם והמגוון הביולוגי בטכניון, חקרו את [השפעת המינים הפולשים על מינים מקומיים](#) וניתחו במחקרם נתונים של 14 שנות ספירת הציפורים. המחקר פורסם בדצמבר 2020 בכתב עת מדעי. חלק מהתוצאות מוצגות בתמונות. צילומים מכתבה: <https://www.ynet.co.il/article/Hyo00KKSAH>

שימו לב לכיוון החץ על כל תמונה: ▲ מסמן עליה. ▼ מסמן ירידה. בארבעה מינים הייתה עלייה באוכלוסיה ובשבעה מינים הייתה ירידה באוכלוסייה במהלך 14 השנים

כיצד סופרים? ההנחיות לספירה:

- **בחרו מקום נוח** שקט ומוצל, בו ניתן להשקיף על הסביבה (הרחבה בהמשך).
- **כ-5 דקות לפני התצפית, שבו או עמדו במקום.** עמדו כך שהשמש תהיה בגבכם ולא תסנוור. תנו לציפורים להתרגל לנוכחותכם.
- **התחילו את הספירה ובצעו אותה במשך 10 דקות בדיוק,** התצפית תכלול את כל הציפורים בהן תבחינו סביבכם. הקפידו לספור ממקום אחד, ללא תנועה בשטח.
- **דווחו על הדף או באפליקציה את כל המינים שזיהיתם במהלך 10 הדקות, ומספר הציפורים שראיתם מכל מין.** אם ראיתם להקת ציפורים - רשמו את מספר הציפורים המירבי שראיתם בו זמנית.
- **את הנתונים שבידיכם דווחו באפליקציית eBird בסלולרי או במחשב באתר [ebird](https://ebird.org) ישראל.** שימו בפעם הראשונה יש להירשם לפי ההנחיות.

בהמשך תמצאו הרחבה בנוגע להנחיות ולדיווח באתר ובאפליקציה

צילום: סנדרה ליפסין

היכן נספור ציפורים?

הספירה נעשית בכל מקום בישוב
שניתן להשקיף ממנו על שטח נרחב

✓ בחצר הבית ובגינה

✓ בגן / פארק ציבורי

✓ בחצר גן הילדים / בית הספר

✓ במגרש המשחקים

✓ מרפסת, גג

✓ **גודל וגובה השטח** – טווח התצפית רדיוס של עד 100 מטר.

גובה – עד גובה צמרות העצים או הבניינים הכי גבוהים
בסביבה.

מי יכול להשתתף בספירה?

צילום: יונתן מירב

צילום: שלומית ליפשיץ

כל אחד/אחת ובכל גיל! גם צפרים חובבים או בלתי מיומנים

באיזו שעה לספור ולמשך כמה זמן?

✓ **שעות הספירה הרצויות:** 07:00-10:00 בבוקר, בשעות בהן הציפורים פעילות בחיפוש אחר מזון ואז ניתן לצפות בהן ביתר קלות (כמובן שניתן לצפות בשעות אחרות במשך היום במידת הצורך)

✓ **משך הספירה בפועל:** 10 דקות

צילום: שלומית ליפשיץ

כיצד נמנע מספירה כפולה?

בתחילת הספירה היו 3

דרורים

ו-4 זרזירים, ולאחר מספר

דקות הדרורים עפו וזרזיר

נוסף הגיע ולכן נמלא

בטופס הדיווח:

3 דרורים ו-5 זרזירים

צילום: שלומית ליפשיץ

להקת ציפורים:

במקרה של ספירת להקת
ציפורים- רשמו את המספר
המרבי שראיתם בו זמנית

המשרד להגנת הסביבה
שירותים סביבתיים, אזוריים

הרשות לאזוריות, אזוריים
אזוריים, אזוריים

כמה פעמים נספור?

✓ **תצפיות חוזרות – רצוי לבצע יותר מספירה אחת אך גם**

ספירה אחת מספקת! (ניתנים שבועיים למיזם הספירה כדי לאפשר מספיק זמן לכל אחד למצוא את היום והשעה שיתאימו לו לספור. אין צורך לספור כל יום!)

✓ **רצוי שכל דיווח יהיה ממקום שונה.**

✓ **לכל תצפית יש למלא דיווח נפרד.**

כיצד נזהה את הציפורים?

ציפורי הספירה- הציפורים הנפוצות סביבת הבית

<https://www.teva.org.il/?CategoryID=11995>

ציפור קטנה מיונה | اصغر من الحمامة | smaller than a pigeon

פשוש פסיסי Graceful Prinia
צילום: נינו יולזרי

דרור הבית דורי البيت
House Sparrow
צילום: משה כהן

ירקון חסון أخضر Greenfinch
צילום: איתן קאופמן

חוחית חסון Goldfinch
צילום: איתן קאופמן

אדום החזה أبو الحناء Robin
צילום: דובי קלעי

נחילאלי לבן כרכס pied Wagtail
צילום: דובי קלעי

צופית בוהקת أبو الزهر
Palestine Sunbird
צילום: אבי בלומן

בולבול בלבל Bulbul
צילום: איתן קאופמן

ירגזי מצוי قرقف كبير Great Tit
צילום: איתן קאופמן

אם ראיתם ציפור שאינכם
מזהים, גם אחרי עיון במדריך
הציפורים ובאינטרנט, אל תדווחו
עליה

המשרד להגנה סביבתית
מנהלית, מדעית, אקדמית

משרד להגנה סביבתית
מנהלית, מדעית, אקדמית

הציפורים הנפוצות סרטון אנחנו צפרים

גודל כיונה או יותר | بحجم الحمامة او اصغر بقليل | About pigeon size or larger

אם ראיתם ציפור שאינכם מזהים, גם אחרי עיון במדריך הציפורים ובאינטרנט, אל תדווחו עליה.

דררה דורה
Rose-ringed Parakeet
צילום: ברוך אלרט

תוכי נזירי ביגא האהב
Monk Parakeet
צילום: ברוך אלרט

שחור שחור
Blackbird
צילום: ברוך אלרט

מיינה מינה
Common Myna
צילום: ברוך אלרט

נקר סורי נקאר חשב
Syrian Woodpecker
צילום: משה כהן

דוכיפת הדד
Hoopoe
צילום: איתן קאופמן

עורבני שחור כיפה אבו זריק
Jay
צילום: משה כהן

עורב אפור גראב ראדי
Hooded Crow
צילום: משה כהן

צוצלת דיפסיה זאחקה
Laughing Dove
צילום: דובי קלעי

יונה חמאם טוראני
Feral Pigeon
צילום: משה כהן

ניתן לקבל דפי ספירה עם הסבר ותמונות. יש לפנות במייל shlomitlif@gmail.com

המשרד להגנת הסביבה
מנהלית: מנהלית, ארץ ישראל

משרד להגנת הסביבה
מנהלית: מנהלית, ארץ ישראל

איך נזהה ציפורים?

✓ הכנסו [לקישור](#), צפו במצגות ושחקו במשחקים ותשכללו את יכולת הזיהוי של הציפורים לפי מראה ולפי קול.

✓ הורידו את אפליקציית **Merlin** (היא בעברית) המזהה לפי איזור, גודל וצבעים ותוכלו להתאמן בזיהוי ציפורים שאתם רואים.

איך ואיפה נדווח את הספירה?

- ✓ **הדיווח נעשה לאתר או אפליקציית איבירד-ישראל.** שנוצרו ושייכים לאוניברסיטת קורנל בארה"ב, המובילה בתחום חקר ציפורים בעולם. ניתן להגיע לאתר על ידי כתיבת **איבירד ישראל** במנוע חיפוש.
- ✓ **האתר והאפליקצייה תורגמו לעברית** וגם לשפות נוספות והם משמשים לדיווחים מכל העולם כפי שתוכלו לראות במפת הגשות התצפית באון ליין.
- ✓ **הדיווחים שלכם מגיעים למאגר העולמי של הדיווחים** ומשמשים את חוקרים מכל עולם, כמו חוקרים ישראלים שמתעמקים במחקר על הציפורים בישראל.
- ✓ **איבירד כלי לחיים!** תוכלו להמשיך ולדווח באיבירד ולתרום למידע המקומי והעולמי על הציפורים גם אחרי תקופת הספירה בכל יציאה לשטח ובכל הזדמנות!

eBird

התורה להעמדת
שטחים, מרחבים, אזוריים

התורה להעמדת
שטחים, מרחבים, אזוריים

איך נדווח לאפליקציה בנייד?

התקנה בסלולרי:

- היכנסו לאתר של

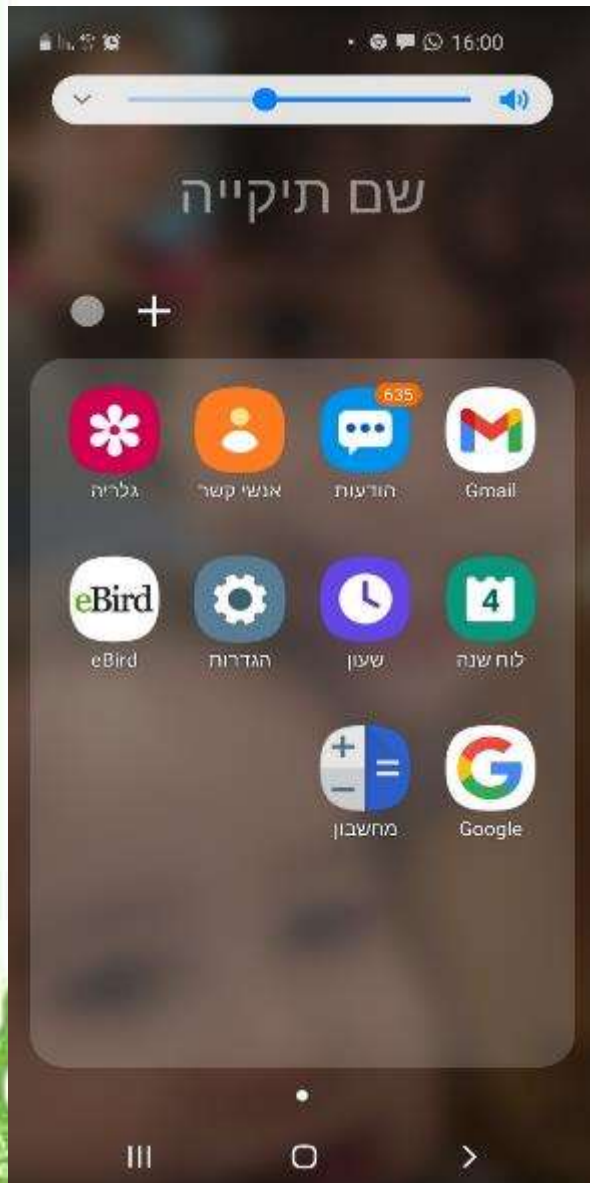
<https://ebird.org/israel/home>

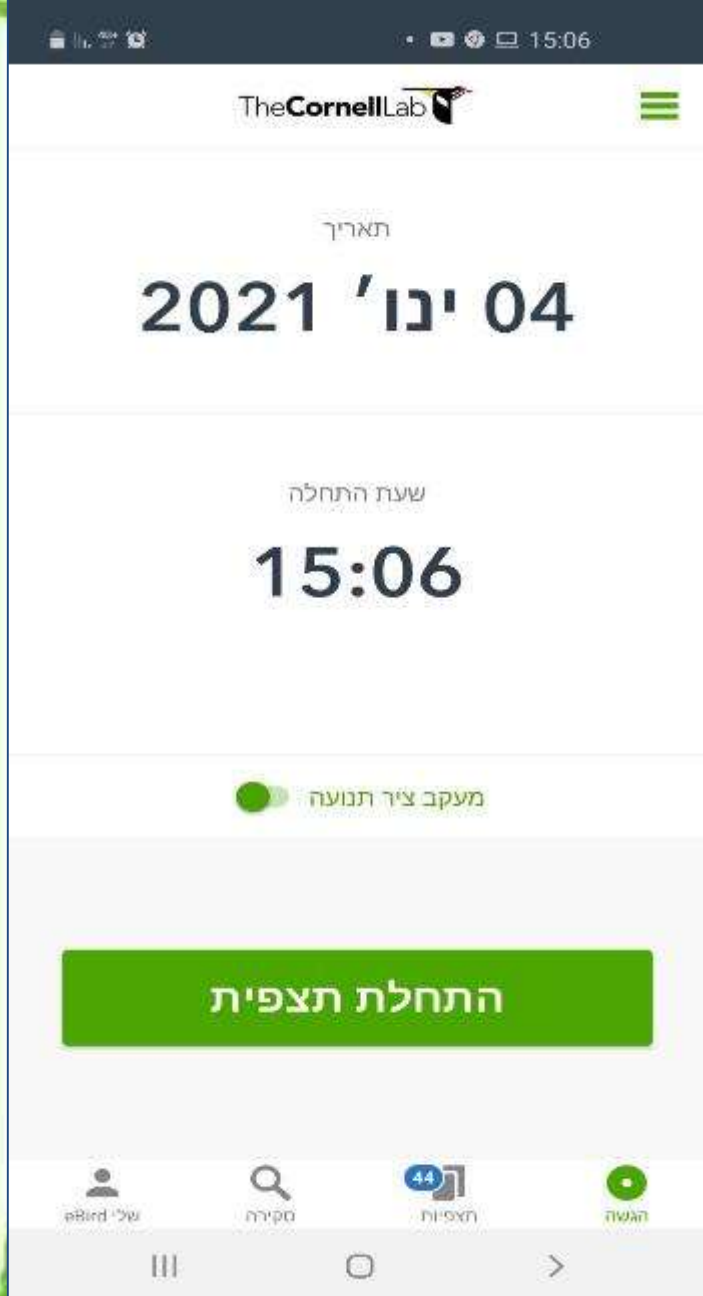
והרשמו

(יש לבחור user name – לפחות 6 תווים
וסיסמא – לפחות 8 תווים).
תקבלו מייל לאישור החשבון

- הורידו את האפליקציה של

eBird בחנות (היא חינמית)

התחלת דיווח

נגיעה בסמליל תוביל למסך
'התחלת תצפית' בו יופיעו
אוטומטית התאריך והשעה.

אם ההקלדה נעשית **בדיעבד** ניתן
לבחור תאריך ושעה על ידי נגיעה
בתאריך ואז בשעה.

עקבו אחרי ההנחיות שבאפליקציה
ומלאו את הדיווח.

הנחיות מפורטות מסך אחר מסך
תמצאו [בקישור](#)

אם שמות הציפורים מופיעים באנגלית שנו לעברית כך:
חזרו למסך 'ההתחלה', געו ב 3 הקווים שמצויים בצד הימני
העליון של המסך ומשם להגדרות ואז החליפו 'תצוגת שפת
השמות ל Hebrew'

זכרו לכתוב בחלונית 'הערות' – 'ספירת הציפורים'

**הסתבכתם? לא הצלחתם? פנו לשלומית או נירית.
מייל בסוף המצגת**

דיווח הספירה לאתר איבירד ישראל

ספירת הציפורים הגדולה

שיתוף מרכז חיות וטבעות לחינוך

לאתר הספירה יש ללכת את הכתובים באתר איבירד-ישראל או במאגלינג'ים פורום

שם הציפור	תמונה	שם הציפור	תמונה	מספר	מספר
בולבול בן בולבול		קנרת קטנה Great Tit			
דוכיפת חיה Hoopoe		דוכן חיה Greenfinch			
דורר הכית קנרת קטנה Sparrow		מאכזב Common Myia			
דורר חיה Rose ringed Parakeet		בולבול לבן קנרת Hoagland			
דורר חיה Goldfinch		קנרת קטנה Sparrow Woodpecker			
דורר חיה Feral Pigeon		מאכזב חיה Hooded Crow			
דורר חיה Laughing Dove		מאכזב חיה Laughing Dove			
דורר חיה Goldfinch Pigeon		מאכזב חיה Blackbird			
דורר חיה Palestine Sparrow		מאכזב חיה Musk Parakeet			

לדבר מידע נוסף על הספירה

דיווח לאתר במחשב לאחר התצפית
רצוי למלט טופס דיווח ידני בשטח
ואח"כ להקליד

ניתן להוריד מהקישור ולהדפיס בבית

לקבלת דפי ספירה עם הסבר ותמונות
פנו במייל shlomitlif@gmail.com

דיווח במחשב באתר איבירד-ישראל

eBird- israel

1. כתבו 'איבירד- ישראל' (אפשר בעברית) במנוע חיפוש ותגיעו לאתר הדיווח.

2. הרשמה: בפעם הראשונה שתכנסו לאיבירד- ישראל , עליכם להירשם באמצעות הקלקה על המילים: 'יצירת חשבון' (נמצאות בתחתית מסך הכניסה) ולעקוב אחרי ההנחיות.

3. כדי להגיש תצפית יש ללחוץ בראש הדף על לשונית 'הגשת תצפית'

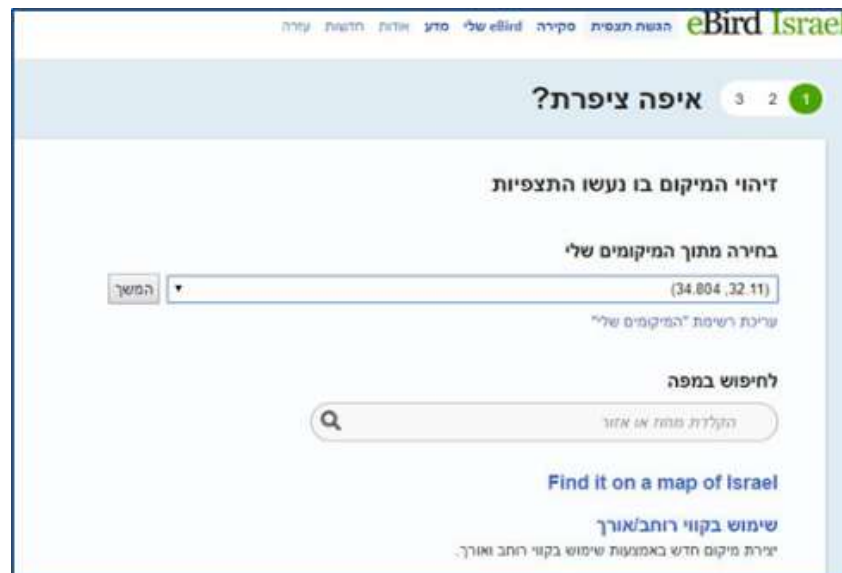
המשרד להגנת הסביבה
מנהלית, מחקרית, אקדמית

חברת חסות
החברה להגנת הטבע

דיווח במחשב באתר eBird- israel

4. הדיווח מתחיל במסך 'איפה ציפרת?':

The screenshot shows the eBird Israel website interface. At the top, there is a navigation bar with links: 'הגשות תצפיות', 'סקירה', 'eBird שלי', 'מדע', 'אודות', 'חדשות', and 'עזרה'. Below this is a header with the title 'איפה ציפרת?' and a progress indicator showing steps 1, 2, and 3, with step 1 being the current step. The main content area is titled 'זיהוי המיקום בו נעשו התצפיות' (Identify the location where observations were made). It includes a section for 'בחירה מתוך המיקומים שלי' (Choose from my locations) with a dropdown menu currently set to 'המשך' (Next) and a range of '(34,804, 32,11)'. Below this is a note: 'עריכת רשימת "המיקומים שלי"' (Edit my "Locations" list). There is also a section for 'לחיפוש במפה' (Search on the map) with a search bar and a button labeled 'הקלדת מרחק או אזור' (Enter distance or area). At the bottom of the form, there are two links: 'Find it on a map of Israel' and 'שימוש בקווי רוחב/אורך' (Use latitude/longitude), with a note below: 'יצירת מיקום חדש באמצעות שימוש בקווי רוחב ואורך' (Create a new location using latitude and longitude).

הקליקו על המילים הכחולות **Find it on a map of Israel** ותפתח מפת ישראל. מקמו את מקום התצפית במפה. במידה וכבר דיווחתם בעבר מאותו מקום תוכלו למצוא אותו בדפדפן בחלון שנמצא מתחת למילים '**בחירה מתוך המיקומים שלי**'. משמאלו הקליקו על המילה '**המשך**'.

פעלו לפי ההנחיות. להנחיות מפורטות לדיווח באתר איבירד הכנסו [לקישור](#)

במידה ושמות הציפורים מופיעים באנגלית ניתן להחליף לעברית:
באמצעות כפתור העדפות אותו תמצאו על ידי כניסה ללשונית eBird
שלי שנמצאת בראש הדף. היכנסו ושנו את הגדרת השמות ל"עברית"
(רדו לתחתית הרשימה המוצעת)

**במידה והתקשיתם עם הדיווח באתר או באפליקציה – אל ייאוש! פנו
לשלומית או נירית**

אפשרות לתקן את הדיווח ואפשרות להעביר אותו לעצמכם ולאחרים

בחלונית סיכום הדיווח שתופיע אחרי סיום הדיווח יש את הרשימה שדיווחתם וכבר בדרכה למחשבים של אוניברסיטת קורל. ניתן לתקן על ידי לחיצה על 'עריכת רשימת המינים'. ניתן להעתיק את הדיווח ששלחתם על ידי לחיצה על **סימן ה- 8 המלוכסן** שבפינה העליונה משמאל במסך.

כל הדיווחים שעשיתם:

כדי לראות את כל הדיווחים שלכם היכנסו ללשונית **eBird שלי** שמופיעה בראש הדף, ואז ביחרו מהתפריט בצד ימין את '**ניהול התצפיות שלי**'. שם תוכלו לראות את כל הדיווחים שלכם (כולל את אלה שדיווחתם מהסלולרי) וגם להיכנס לכל דיווח על ידי לחיצה על המילה '**הצגה**' לערוך אותו ואף לשתף אותו באמצעות אייקון השיתוף.

הדיווח שלכם מוצג לציבור!

1. בכדי לראות את הדיווחים בזמן אמת, מכל מקום בעולם, היכנסו בראש דף eBird ללשונית 'סקירה' ובעמוד שיפתח לחצו על המילים 'הגשת מפה' בתחתית המסך מימין ותגיעו לקישור למפת העולם ועליה הבהובי הדיווחים: <https://ebird.org/israel/livesubs>

כ- 5 שניות לאחר שתדווחו תראו הבהוב במקום שבו דיווחתם! (כדאי לפתוח את דף הגשת המפה במחשב מקביל או בסלולרי כדי לראות את הדיווח שלכם מהבהב)

2. [באתר הצפרות הישראלי](#) יופיע הדיווח שלכם ב'תצפיות אחרונות' בראש דף השער. בלחיצה על תצפיות נוספות תופיע גם מפה. כחצי שעה לאחר שתדווחו תוכלו לראות את הדיווח שלכם. הוא יוצג בין 70 התצפיות האחרונות עד שידחק על ידי הדיווחים הבאים.

תוצאות הספירות משנים קודמות

סיכום קצר של ספירת 2020

- כמה דיווחים? בשנת 2020 הגיעו 944 דיווחים. בשנת 2019 הגיעו 1662.
- המינים הנפוצים ביותר הם: **עורב, צוצלת, יונה, מיינה, בולבול, דרור** **וצופית.**
- זו שנה ראשונה **שהדרור** נדחק מהחמישייה המובילה והופיע בפחות מ 50% מהדיווחים

בולבול צילום: איתן קאופמן

מיינה. צילם עמיר בלבן

יונה. צילום: משה כהן

צוצלת. צילום: דובי קלעי

עורב. צילום: משה כהן

צופית צילם יהודה כץ

דרור. צילום: יהודה כץ

דרור. צילם רוני לבנה

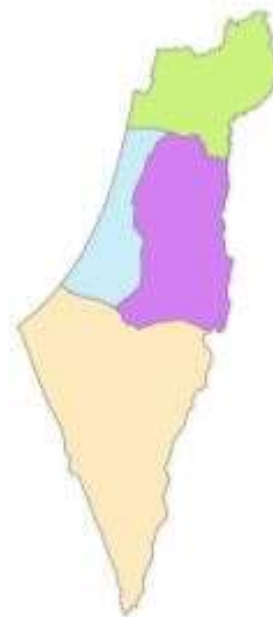
2020: עשרת המינים הנפוצים בחלקי הארץ השונים:

מרכז, צפון, שדירת ההר והבקעה, ודרום

מההשוואה ניכר כי יש הבדל בתפוצת המינים באזורים השונים.

הר ובקעה 110 דיווחים	
שם המין	אחוז
עורב אפור	69%
בולבול ממושקף	66%
צוצלת	59%
שחור	58%
יונת בית	57%
דור הבית	55%
צופית בוקת	55%
עורבני שחור-כיפה	51%
ירגזי מצוי	48%
דרה	40%

שכיחות ארצית כל 994 הדיווחים	
שם המין	אחוז נוכחות
עורב אפור	67%
צוצלת	54%
יונת בית	51%
מינה מצויה	50%
בולבול ממושקף	50%
דרה	47%
דור הבית	46%
צופית בוקת	40%
ירגזי מצוי	33%
עורבני	28%

מרכז - 510 דיווחים	
שם המין	אחוז
עורב אפור	72%
מינה מצויה	64%
דרה	55%
צוצלת	53%
יונת בית	53%
בולבול ממושקף	46%
דור הבית	43%
צופית בוקת	35%
ירגזי מצוי	31%
נחילאי לבן	25%

דרום - 69 דיווחים	
שם המין	אחוז
דור הבית	67%
צוצלת	61%
יונת בית	54%
בולבול ממושקף	42%
צופית בוקת	35%
מינה מצויה	33%
עורב אפור	33%
נחילאי לבן	23%
דרה	19%
פשוש	16%

צפון - 255 דיווחים	
שם המין	אחוז
עורב אפור	65%
בולבול ממושקף	51%
צוצלת	50%
יונת בית	45%
דור הבית	45%
צופית בוקת	43%
דרה	41%
ירגזי מצוי	37%
עורבני שחור-כיפה	35%
מינה מצויה	34%

תוצאות השנים האחרונות באקסל [בקישור](#)

ספרו לכולם על ספירת ציפורי הבר!

ככל שיותר אנשים ישתתפו, כך
יגדל מאגר המידע ותשתפר איכות
הנתונים מבחינה סטטיסטית.

ציפורי בר בחצר הבית

ציפור קטנה סגולה, אפרח מן המין *Water Thrush & Pigeon*

גודל כנף או צמר, *Water Thrush & Pigeon* אפרח מן המין

בחברה להגנת הטבע
שומרים על המגוון הביולוגי!

052-5088888

תודה על השתתפותכם

לקבלת הסבר נוסף וסיוע ניתן לפנות ל:

נרית לביא-אלון מדע אזרחי בחברה להגנת הטבע-

nirita@spni.org.il

שלומית ליפשיץ המרכז לטיפול ציפורי הבר בחצר-

shlomitlif@gmail.com

